

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

КОНСТИТУЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

УДК 342.1;342.3;324.4;321.74

ТРАНСФОРМАЦІЯ УСТАНОВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: ВІД ДЕКЛАРАЦІЇ ПРО ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

* **Максакова Р.М.**

кандидат юридичних наук, доцент
Класичний приватний університет

I. Вступ

Ідеї установчої влади концептуально сформульовані в 1789 р. у вигляді відповідної теорії Е.Ж. Сьєйєсом, первинний зміст яких знайшов своє відображення у перших конституціях, зазнають усе більш суттєвих змін. Це зумовлено радикальними процесами структурних перебудов у суспільстві та суспільно-історичними подіями в сучасних державах. Такі перетворення приводять до якісно нового стану організації суспільства і, як наслідок, до нового змісту установчої влади.

Зміни в національному конституційному законодавстві, що відбуваються постійно з моменту набуття Україною незалежності, призвели до суттєвої трансформації ідей установчої влади, які були закладені в Декларації про державний суверенітет України.

II. Постановка завдання

Мета статті – дослідити розуміння змісту установчої влади з моменту народження суверенної держави – України, який був закладений у текст Декларації про державний суверенітет України, і до сучасного праворозуміння та положень тексту Основного закону.

III. Результати

Процес конституційного реформування, котрий триває й досі, засвідчив, що значними прогалинами, які впливають на якість норм Основного закону України і, як наслідок, закладають підвалини конфліктності в системі здійснення публічної влади є: по-перше, відсутність єдиної узгодженої концепції розвитку конституційного законодавства і, по-друге, різне розуміння змісту, суб'єктів та порядку реалізації установчої влади в сучасній Україні.

Серед останніх наукових досліджень зазначеної проблематики варто звернути увагу на роботи Ю.Г. Барабаша, О.В. Петришина, В.Ф. Погорілка, А.О. Селіванова, В.Ф. Сіренка, О.В. Скрипнюка, М.О. Теплюка, В.Л. Федоренка, В.М. Шаповала, Ю.С. Шемшученка, О.І. Ющика, в яких ідеться про зміст, проблеми реалізації та необхідність реформування установчої влади в Україні. Спираючись на надбання представників сучасної науки у сфері розуміння та трансформації установчої влади, ми проведемо не здійснюване раніше дослідження процесу трансформації ідей установчої влади в конституційному законодавстві України, починаючи від положень Декларації про державний суверенітет до Конституції України.

У 2010 р. виповнилося 20 років з дня прийняття Верховною Радою Української РСР 16.07.1990 р. Декларації про державний суверенітет України (далі – Декларація) [1] та 14 років з дня прийняття Верховною Радою України 28.06.1996 р. Конституції України [2]. Ці дві доленосні події закріпили нормативно-правові основи та форми реалізації установчої влади народу в Україні.

Звертаємо увагу, що в конституційному законодавстві України термін “установча влада” вживається лише в Рішеннях Конституційного Суду України (далі – КСУ). При цьому жодного тлумачення змісту і значення зазначеного терміна акти КСУ не містять. У навчальній та науковій літературі з конституційного права України термін “установча влада” можна зустріти, як правило, в працях, у яких ідеться про здійснення влади народом [3; 4; 5, с. 286]. Єдиного розуміння цього терміна науковцями поки що не вироблено.

Установча влада в сучасному суспільстві, як зазначає О.І. Ющик, – один із видів

суспільно-політичної влади, поряд з такими її видами, як законодавча, контрольна, судова тощо, які належать народу і здійснюються ним як єдина влада народу (народовладдя) безпосередньо та через органи державної влади та органи місцевого самоврядування [7].

На думку В.М. Шаповала, установча влада – це "влада, яка належить безпосередньо народу і здійснюється через прийняття супремального (найвищого за природою, змістом і формою) правового акта з метою визначення умов державно-політичного існування самого народу. Такий акт фіксує (встановлює) організацію державної влади, зокрема "поділяє" її на окремі гілки – законодавчу, виконавчу і судову. Кожна з цих "влад" є похідною або встановленою і принципово відмінною від установчої влади" [8].

Як бачимо, запропоновані провідними українськими вченими підходи до розуміння терміну "установча влада" суттєво різняться в способах здійснення установчої влади. Так, якщо, на думку О.І. Ющика, установча влада здійснюється або безпосередньо народом, або опосередковано через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, то, з позиції В.М. Шаповала, здійснення установчої влади зводиться до прийняття Конституції держави. Але ці дві позиції єдині в одному: установча влада – це влада народу. Тому заявлене вище наукове дослідження процесу трансформації установчої влади в конституційному законодавстві України ми будемо проводити, враховуючи зазначені вище наукові позиції щодо розуміння терміна "установча влада". При цьому в основу розуміння терміна ми пропонуємо покласти тезу про те, що установча влада – це верховна влада в суспільстві, єдиним джерелом і суб'єктом здійснення якої є народ, як зазначають розробники енциклопедичного словника з конституційного права Г.І. Іванець, І.В. Калинський та В.І. Червонюк [9]. Процес трансформації установчої влади пропонуємо розглядати, досліджуючи такі складові:

- здійснення влади народу через різні форми безпосередньої демократії;
- здійснення влади народу через органи державної влади;
- здійснення влади народу через органи місцевого самоврядування;
- здійснення установчої влади в конституційному процесі.

Прийняття Декларації вважають відправною точкою формування нормативно-правової моделі конституційного устрою сучасної України. У цьому акті вперше було сформульовано визначальний для майбутньої національної правової системи принцип – демократичне суспільство, в якому народ є єдиним джерелом державної влади.

Саме прийняття Декларації поклало початок першого етапу розвитку незалежності Української держави, впродовж якого відбулися суттєві зміни в державному устрої Української РСР, що супроводжувалися істотними змінами конституційного ладу та правової системи України [7]. У тексті Декларації зазначено, що Верховна Рада Української РСР, виражаючи волю народу України, маючи на меті утвердити суверенітет і самоврядування народу України проголошує державний суверенітет як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах. Декларація, як зазначено в її тексті, є основою для нової Конституції і законів України. Але, як виявилось пізніше, закладені в Декларації положення лише частково знайшли своє відображення в Конституції України. До того ж, як зазначено в преамбулі Конституції України, Верховна Рада України, приймаючи Конституцію, керувалася Актом проголошення незалежності України від 24.08.1991 р. [10]. Жодної згадки про Декларацію в Конституції України немає. Хоча у зверненні Верховної Ради України до народу затверджені Постановою Верховної Ради України "Про проведення всеукраїнського референдуму в питанні про проголошення незалежності України" від 11.10.1991 р. [11], було зазначено, що Акт незалежності – це продовження і реальна дія Декларації про державний суверенітет України. У тексті Акта проголошення незалежності України також зазначено, що він є здійсненням Декларації про державний суверенітет України.

Можливо ще одним поясненням відсутності в тексті Основного закону посилання на текст Декларації як основи для Конституції України є те, що Декларація за своєю юридичною природою була актом органу законодавчої влади – Верховної Ради Української РСР, тоді як Акт проголошення незалежності України має вищу юридичну силу, ніж Декларація, бо будучи прийнятим Верховною Радою України 24.08.1991 р. – він схвалений 01.12.1991 р. всенародним голосуванням.

Від часу прийняття Декларації до кінцевої її мети – прийняття Конституції незалежної України ідея установчої влади народу зазнала деяких суттєвих трансформацій. Так, у Декларації про державний суверенітет України [1] народ визнавався єдиним джерелом *державної влади*, тоді як у ч. 2 ст. 5 Конституції України зазначено: "Носієм суверенітету і єдиним джерелом *влади* в Україні є народ" [2]. Як бачимо, уточнення "*державної*" влади, що мало місце в Декларації, в Конституції відсутнє. Більше того, за Декларацією, формами здійснення влади народу закріплювалися *безпосереднє* наро-

довладдя та реалізація її через народних депутатів, обраних до Верховної і місцевих Рад Української РСР (нагадаємо, що на момент прийняття Декларації про державний суверенітет діяла Конституція УРСР 1978 р., згідно з положеннями якої, ради народних депутатів – ВР, обласні, районні, міські, районні в містах, селищні і сільські – становили єдину систему органів державної влади (ст. 78 Конституції УРСР)) [1]. За Конституцією України (ч. 3 ст. 5), народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування [2].

Пізніше, здійснюючи офіційне тлумачення положення ч. 2 ст. 5 Конституції України Конституційним Судом України в Рішенні № 6-рп/2005 від 05.10.2005 р. було визначено, що, положення Основного закону: "Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ" треба розуміти так, що влада народу є первинною, єдиною і невідчужуваною та здійснюється народом шляхом вільного волевиявлення через різні форми безпосередньої демократії у порядку, визначеному Конституцією та законами України, через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, сформовані відповідно до Конституції та законів України [12].

Здійснення влади народу через різні форми безпосередньої демократії. За текстом Конституції України безпосереднє здійснення влади народу відбувається через вибори, референдуми та інші форми безпосередньої демократії (ст. 69). Громадяни мають право на свободу об'єднання в політичні партії та громадські організації (ст. 36). Громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, користуються рівним правом доступу до державної служби, а також до служби в органах місцевого самоврядування (ст. 38). Громадяни мають право проводити збори, мітинги, походи і демонстрації (ст. 39). Усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів (ст. 40). Народ безпосередньо бере участь у здійсненні правосуддя через народних засідателів і присяжних (ч. 4 ст. 124) [2].

Здійснення влади народу через органи державної влади та органи місцевого самоврядування виходячи з аналізу тексту Конституції України відбувається через ряд органів, які мають досить різноманітну природу та функціональне призначення.

Здійснення влади народу через органи державної влади. Частина 1 ст. 6 Конституції України визначено, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на

законодавчу, виконавчу та судову. Відповідно, існує ціла система органів державної влади, що представляють зазначені гілки влади, через які, виходячи з положень Конституції України, здійснюється влада народу. Це Верховна Рада України (ч. 1 ст. 75), Кабінет Міністрів України (ч. 1 ст. 113), місцеві державні адміністрації (ч. 1 ст. 118), Конституційний Суд України та суди загальної юрисдикції (ч. 3 ст. 124) [2].

Специфічне місце в системі державної влади, за Конституцією України, відведено Президентові України, який, згідно з положеннями ч. 1 ст. 102 [2] є главою держави і виступає від її імені. Як зазначають автори коментарю до Конституції України, статус Президента України, як він визначений у цій статті Конституції, дає підставу вважати його втіленням (уособленням) держави і державної влади в цілому, а не якоїсь окремої гілки, що обумовлено колом повноважень, його роллю та місцем у політичному житті суспільства [13, с. 232]. Відомий український конституціоналіст В.Ф. Погорілко зазначав, що як глава держави Президент знаходиться над законодавчою, виконавчою і судовою гілками влади. У системі здійснення установчої влади Президент України бере участь через здійснення закріплених у Конституції України установчих повноважень.

Посада Президента стала одним із ключових питань співвідношення положень тексту Декларації про державний суверенітет України і Конституції України. Ця проблема викликала особливий інтерес в учасників нещодавно проведеної науково-практичної конференції "Концепція правової держави у світлі Декларації про державний суверенітет і Конституції України", що відбулася 21.06.2010 р. в м. Київ. Висловлювалися навіть думки про штучність, внутрішню суперечливість цього інституту влади, а також закладені ним основи конфліктності між інститутами публічної влади. Як зазначив О.І. Ющик, у тексті Декларації не йшлося про посаду Президента, хоча вона як основа Конституції виконала свою функцію [14, с. 16].

Питання про заснування поста Президента України виникло після прийняття Декларації про державний суверенітет. 25 червня 1991 р. Верховна Рада УРСР ухвалила Постанову "Про вибори Президента Української РСР", якою визнала за доцільне заснувати пост Президента України (в Постанові – Української РСР) до прийняття нової Конституції і провести вибори Президента у 1991 р. 5 липня 1991 р. було прийнято Закони України "Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін і доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР", "Про Президента Української РСР" і "Про вибори Президента Украї-

нської РСР" [15–17]. Відповідно до зазначених Законів, *статус Президента* визначався як *вища посадова особа у системі державної влади*.

Запровадження поста Президента України, як зазначає М.В. Савчин, накладалося на неревізований інститут вищого представницького органу влади – Верховну Раду України. До прийняття Конституції України у 1996 р., зазначає далі автор, Верховна Рада України не була, по суті, парламентом. Відповідно до радянської концепції народовладдя влада народу конституювалася у представницькі ієрархічні інститути – ради народних депутатів, на вершині якої й знаходилася Верховна Рада України. Відповідно до концепції народовладдя, всією повнотою влади володіла саме Верховна Рада України, а від імені держави виступав формально колегіальний орган як своєрідний глава держави – Президія Верховної Ради. Таким чином, резюмує М.В. Савчин з 1991 р. і до прийняття Конституції 1996 р. в Україні існувала проблема інституційного характеру – конкуренція повноважень Верховної Ради України і нового інституту – Президента України [18, с. 389].

У лютому 1992 р. до Конституції Української РСР було внесено зміни, за якими, *Президент України визначався главою держави і главою виконавчої влади України*. Цей самий статус залишився за Президентом в укладеному 08.06.1995 р. Конституційному договорі між Верховною Радою та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції [19]. У договорі наголошувалося на отриманні як Верховною Радою, так і Президентом України своїх повноважень безпосередньо від народу.

В Конституції України 1996 р. статус Президента України знову було трансформовано і визначено як *"глава держави, що виступає від її імені"* [2].

Здійснення влади народу через органи місцевого самоврядування. Органами місцевого самоврядування, за Конституцією України, є: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи (ч. 3 ст. 140), районні та обласні ради (ч. 4 ст. 140), будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення (ч. 6 ст. 140) [2].

Отже визначені в тексті Конституції України форми реалізації влади народу було значно розширено; порівняно з текстом Декларації, повністю змінивши первісну концепцію установчої влади народу, закладену в 1990 р., за якою, представництво здійснював конкретний депутат виборного органу державної влади (Верховної або місцевих Рад Української РСР). Тоді як, за кон-

цепцією, передбаченою ст. 5 Конституції України, це представництво здійснює ціла система як органів державної влади, так і органів місцевого самоврядування, до того ж такими органами є як органи, сформовані безпосередньо народом (на виборах), так і ті, що формуються шляхом призначення.

Ще однією суттєвою розбіжністю щодо ідеї установчої влади українського народу між положеннями Декларації про державний суверенітет та Конституції України стало визначення органу, який має право виступати від імені народу. Зокрема, в тексті Декларації зазначено: *"Від імені всього народу може виступати виключно Верховна Рада Української РСР"* [1]. Конституція України не містить положень щодо набуття Верховною Радою України статусу органу, який може виступати від імені українського народу. Але, напевне, виходячи із зазначених вище положень Декларації, в преамбулі Конституції України було зазначено, що *"Верховна Рада України від імені Українського народу – громадян України всіх національностей... приймає цю Конституцію – Основний Закон України"* [2]. Базуючись на положеннях преамбули Конституції сучасна юридична думка закріпила за Верховною Радою України статус загальнонаціонального представницького органу державної влади, який має виключне право представляти весь Український народ і виступати від імені всього народу [20; 21]. Але в такому разі виникає логічне питання: чи набуває в такий спосіб Верховна Рада України статусу *органу установчої влади народу*? Напевно, що ні. Як зазначають автори коментарю до Конституції України, Верховна Рада здійснює *лише установчі функції*, беручи участь у формуванні інших органів влади, здійснюючи парламентський контроль за їх діяльністю, а також через вільно обраних народних депутатів *представляє Український народ і діє в інтересах усіх громадян України* [20, с. 177].

Свою позицію щодо належності Верховної Ради України до здійснення установчої влади висловив і Конституційний Суд України. Так, у Рішенні КСУ від 03.10.1997 р. № 4-зп зазначено, що, *прийнявши Конституцію України в 1996 р., Парламент України здійснив установчу владу, але на це народ лише одноразово уповноважив Верховну Раду України – так було зазначено в іншому Рішенні Конституційного Суду України від 11.07.1997 р. № 3-зп*.

У цьому аспекті перед юридичною наукою постає нагальне питання все ж таки розібратися з межами і природою представництва українського народу що здійснює Верховна Рада України. *Чи може вона виступати від імені всього народу, чи має діяти в інтересах народу?*

Здійснення установчої влади в конституційному процесі. Порядок здійснення установчої влади через прийняття, або внесення змін до Основного закону з моменту прийняття Декларації про державний суверенітет України також зазнав суттєвих трансформацій. Ці перетворення пов'язані не лише зі змінами в законодавстві, а й з цілим рядом різноманітних наукових підходів та концепцій щодо процедури та суб'єктів прийняття або внесення змін до Конституції України.

Положення ч. 3 ст. 5 Конституції України закріплюють, що "право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами" [2]. Як відомо, Верховна Рада України – це орган державної влади, отже, однозначно з поданого вище переліку цей суб'єкт має бути викреслений. До того ж, є офіційне тлумачення зазначеної конституційної норми. Зокрема, Рішенням Конституційного Суду від 05.10.2005 р. № 6-рп/2005 було визначено, що положення згаданої статті Основного закону України потрібно розуміти так, що *тільки народ має право безпосередньо шляхом всеукраїнського референдуму визначати конституційний лад в Україні, який закріплюється Конституцією України, а також змінювати конституційний лад внесенням змін до Основного закону України в порядку, встановленому його розділом XIII.*

Незважаючи на існування таких положень, на сьогодні, в період активізації конституційного процесу перед державними діячами та науковцями постали такі питання:

- змінювати норми Конституції України необхідно шляхом прийняття *нової Конституції, нової редакції Конституції* або шляхом *внесення змін до чинної Конституції* 1996 р.?
- хто має здійснювати такі зміни?

Можливо це варто робити *лише* шляхом всеукраїнського референдуму? Або через створення органу установчої влади – Конституційних зборів (асамблеї, тощо)? Або таке право все ж таки може реалізовувати орган представницької влади – Верховна Рада України (від імені і в інтересах усього українського народу), як це і передбачено положеннями п. 1 ст. 85 Конституції України, згідно з якими, встановлено, що до повноважень Верховної Ради України *належить* внесення змін до Конституції України в межах і порядку, передбачених розділом XIII Основного закону.

IV. Висновки

Процес трансформації установчої влади в рамках здійснення конституційного процесу на сьогодні становить одну з ключових

проблем сучасного конституціоналізму. На жаль, у рамках цієї наукової статті ми не маємо можливості дослідити такі перетворення, але дослідження зазначеної проблеми стане обов'язковим предметом розгляду наступних наукових статей.

Підсумовуючи проведене дослідження, необхідно наголосити на суттєвих перетвореннях змісту установчої влади, що було закладено в Декларації про державний суверенітет України і який у результаті ряду змін у системі конституційного законодавства України міститься в нормах Конституції України. Такі перетворення не ставлять крапку в процесі трансформації змісту установчої влади в Україні. Навпаки, вони є основою для подальших наукових досліджень цього питання і вироблення такої концепції установчої влади в Україні, яка б відповідала вимогам часу і за допомогою якої було б вирішено проблеми співвідношення інститутів публічної влади в Україні та проблеми реалізації влади народу як єдиного джерела і первинного суб'єкта здійснення влади.

Література

1. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429.
2. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Мучник А.Г. Комментарий к Конституции Украины / А.Г. Мучник. – 2-е изд., испр. и доп. – К.: Парламентское издательство, 2003. – Кн.1. – С. 132.
4. Тодика Ю.Н. Конституционное право Украины: отрасль права, наука, учебная дисциплина: учеб. пособ. / Ю.Н. Тодика. – Харьков, 1998. – С. 99–100.
5. Конституційні засади організації державної влади: Теорія і практика // Голос України. – 2008. – № 318(4318) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/1207663208.html>.
6. Конституційне право України. [за заг. ред. В.Ф. Погорілка]. – 3-тє вид. – К.: Наукова думка, 2002. – 732 с.
7. Ющик О.І. Теоретичні основи законодавчого процесу: монографія / О.І. Ющик. – К.: Парламентське вид-во, 2004. – С. 206, 210.
8. Шаповал В. Конституція України: вже або лише п'ять років? / В. Шаповал // Право України. – 2001. – № 6.
9. Иванец Г.И. Конституционное право России: Энциклопедический словарь / Г.И. Иванец, И.В. Калинин, В.И. Червонюк; [под общ. ред. В.И. Червонюка]. – М.: Юрид. лит., 2002. – 432 с.
10. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради України від 24.08.1991 р. № 1427 // Відомості

- Верховної Ради України. – 1991. – № 38. – Ст. 502.
11. Про проведення всеукраїнського референдуму в питанні про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради України від 11.10.1991 р. № 1660-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 48. – Ст. 663.
 12. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Підгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частини другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа про здійснення влади народом) // Офіційний вісник України. – 2005. – № 41. – С. 31.
 13. Коментар до Конституції України : наук.-попул. вид. / [ред. кол. В.Ф. Опришко (голова)]. – К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 1996.
 14. Бушанський В. Декларація і Конституція / В. Бушанський // Віче. – 2010. – № 13(274). – С. 15–17.
 15. Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін та доповнень до Конституції (Основного закону) Української РСР : Закон Української РСР від 05.07.1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1991. – № 33. – Ст. 445.
 16. Про Президента Української РСР : Закон Української РСР від 05.07.1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1991. – № 33. – Ст. 446.
 17. Про вибори Президента Української РСР : Закон Української РСР від 05.07.1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1991. – № 33. – Ст. 448.
 18. Савчин М.В. Конституційний статус Президента України / Конституційне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. / М.В. Савчин ; [за заг. ред. Ю.С. Шемшученка]. – К. : Юридична думка, 2008. – Т. 2. – 800 с.
 19. Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 18. – Ст. 133.
 20. Український парламентаризм: минуле і сучасне / [за ред. Ю.С. Шемшученка]. – К. : Парламентське вид-во, 1999. – С. 218.
 21. Погорілко В.Ф. Конституційне право України : підручник / В.Ф. Погорілко, В.Л. Федоренко ; [за заг. ред. В.Л. Федоренка]. – 2-ге вид., переробл. і доопр. – К. : Алерта : КНТ : Центр учбової літератури, 2010. – С. 235.

Максакова Р.М. Трансформація установчої влади в Україні: від Декларації про державний суверенітет до Конституції України

Анотація. У статті проведено дослідження процесу перетворення змісту установчої влади в конституційному законодавстві України. Проаналізовано трансформацію ідей установчої влади від положень Декларації про державний суверенітет України до норм Конституції України.

Ключові слова: Акт проголошення незалежності України, Декларація про державний суверенітет України, державна влада, Конституція України, народ, установча влада.

Максакова Р.Н. Трансформация учредительной власти в Украине: от Декларации о государственном суверенитете к Конституции Украины

Аннотация. В статье проведено исследование процесса преобразования содержания учредительной власти в конституционном законодательстве Украины. Проанализирована трансформация идей учредительной власти от положений Декларации о государственном суверенитете Украины до норм Конституции Украины.

Ключевые слова: Акт провозглашения независимости Украины, Декларация про государственный суверенитет Украины, государственная власть, Конституция Украины, народ, учредительная власть.

Maksakova R. Transition of Ukrainian Constituent authority: from Declaration of State sovereignty to constitution of Ukraine

Annotation. In the article research of the Constituent authority transition process in the constitutional legislation of Ukraine is carried out. Transition of constituent authority ideas from Declaration of State sovereignty to the standards of the Constitution of Ukraine is analyzed.

Key words: Act of declaration of independence of Ukraine, Declaration of Ukrainian State sovereignty, the government, Constitution of Ukraine, nation, constituent authority.